

ภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี
Leadership in the 21st Century for School Administrators
Under the Secondary Educational Service Area Office Nonthaburi

ณัฐชียา กาเจริญ

นิสิต หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์

E-mail: 64109630051@rpu.ac.th

ลัดดาวลัย เพชรโรจน์

อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์

E-mail: lapetc@rpu.ac.th

Natthiya Gacharoen

Student, Master of Education in Educational Administration, Rajapruk University

Laddawan Petchroj

Lecturer, Master of Education in Educational Administration, Rajapruk University

รับเข้า: 21 เมษายน 2566 แก้ไข: 5 พฤษภาคม 2566 ตอรับ: 9 พฤษภาคม 2566

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี ตามความคิดเห็นของครู และ 2) เปรียบเทียบภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามข้อมูลทั่วไป กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี จำนวน 323 คน โดยใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้นตามขนาดโรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามมีค่าความตรงเชิงเนื้อหา (IOC) อยู่ระหว่าง 0.67-1.00 ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.86 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติทดสอบที่ การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และทดสอบความแตกต่างรายคู่แบบ LSD

ผลการวิจัย พบว่า 1) ภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรีตามความคิดเห็นของครู มีค่าเฉลี่ยในภาพรวมและรายด้านในอยู่ระดับมากระวังลำดับเฉลี่ยสูงสุดไปต่ำสุด คือ ด้านการเรียนรู้ ด้านการมีมนุษยสัมพันธ์ ด้านการสร้างเครือข่ายชุมชน ด้านการกล้าตัดสินใจ ด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยี ด้านความร่วมมือ ด้านการมีคุณธรรม

จริยธรรม ด้านการคิดสร้างสรรค์ ด้านการวางแผน ด้านการคิดวิเคราะห์ ด้านวิสัยทัศน์ และด้านการสื่อสาร ตามลำดับ 2) ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี ตามความคิดเห็นของครู เมื่อจำแนกตามข้อมูลทั่วไป พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำ ศตวรรษที่ 21 ผู้บริหารสถานศึกษา

Abstract

The objectives of this research were to 1) study leadership in the 21st century for school administrators under the Secondary Educational Service Area Office Nonthaburi, and 2) compare leadership in the 21st century for school administrators under the Secondary Educational Service Area Office Nonthaburi, classified by general information of teachers. The sample was 323 teachers, using stratified random sampling by school sizes. The research tool was a questionnaire that has content validity with an IOC value of 0.67-1.00, and a reliability value of 0.86. Statistics used in data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, One-way ANOVA, and LSD.

The results of the research were as follows: 1) Leadership in the 21st century for school administrators under the Secondary Educational Service Area Office Nonthaburi, according to the teachers' opinions, was at a high level in all aspects. The highest mean was the aspect of cognition, followed by human relations, community networking, decision-making, innovation and technology, cooperation, moral and ethical, creativity, planning, analytical, vision, and communication, respectively, and 2) the comparison of leadership in the 21st century for school administrators under the Secondary Educational Service Area Office Nonthaburi according to teachers' opinions classified by gender, education level, age, work experience, and school size found different with statistically significant at the .01 and .05 levels.

Keywords: leadership, The 21st Century, school administrators

บทนำ

โลกศตวรรษที่ 21 เป็นโลกที่สังคมไร้พรมแดน มีการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลกระทบต่อองค์กรและพลเมืองโลกอย่างรวดเร็วในทุก ๆ ด้าน สังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วเนื่องจากการใช้เทคโนโลยีเพื่อเชื่อมโยงข้อมูลต่าง ๆ ในทุกภาคส่วนของโลกเข้าด้วยกัน (วิโรจน์ สารรัตน์, 2556)

จากการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวการศึกษาจึงต้องมีการออกแบบเพื่อเพิ่มความสามารถของมนุษย์ และเป้าประสงค์หลักของการจัดการศึกษาและกลไกการขับเคลื่อนที่ชัดเจน เพื่อให้การศึกษามีบทบาทสำคัญในการพัฒนาประเทศเป็นกลไกหลักในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ส่งเสริม ปลุกฝังความคิด ความรู้ ทักษะคิด และทักษะแก่ประชาชนในสังคม เพื่อนำไปสู่การพัฒนาประเทศในระยะยาว การกำหนดแนวทางการจัดการศึกษาไทยในศตวรรษที่ 21 (สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา, 2557) ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ควรมีคุณลักษณะโดดเด่นเหมาะสมกับสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงตามยุคสมัย

ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความรู้เชิงทฤษฎี มีทักษะในการทำงาน เข้าใจบทบาทหน้าที่ มีคุณธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพ และมีประสบการณ์ในการบริหารการศึกษา ยืดหยุ่นทันต่อการเปลี่ยนแปลง และนำการเปลี่ยนแปลง เพื่อนำพาสถานศึกษาให้ประสบผลสำเร็จและทันสมัยเหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของโลก (ชัยยนต์ เพาพาน, 2559) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการบริหารจัดการศึกษาทุกระดับ พัฒนากำลังคนให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดงานและการพัฒนาประเทศ และสร้างการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของทุกภาคส่วนในสังคมผ่านการสร้างความรู้ ความเข้าใจ การรับรู้ การยอมรับ และพร้อมที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานของผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนเพื่อให้การดำเนินงานบรรลุผลตามเป้าหมาย (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560)

ภาวะผู้นำเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ในการจูงใจบุคคลอื่นหรือสมาชิกในองค์กรให้กระทำตาม โดยผู้นำต้องมีบุคลิกภาพ ภาวะบวร ความสามารถ และทักษะหลายอย่างที่สามารถบังคับบัญชาผู้อื่นได้ โดยอาศัยอำนาจหน้าที่จากตำแหน่งและบารมีที่ได้จากของตนเองเป็นเครื่องมือและสร้างความเชื่อมั่นต่อผู้ใต้บังคับบัญชาให้มีความเชื่อถือหรือยอมรับในตัวผู้นำได้เพื่อนำกลุ่มให้ไปสู่จุดหมาย ผู้นำมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการบริหารองค์กร เพราะผู้นำเป็นหลักสำคัญในการขับเคลื่อนองค์กรไปสู่ความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ การมีภาวะผู้นำของผู้บริหารในสถานศึกษาต้องมีสมรรถนะ ความรู้ ความสามารถ คุณธรรม จริยธรรม ตลอดทั้งจรรยาบรรณวิชาชีพที่ดี จึงนำไปสู่การบริหารสถานศึกษาที่ดี เพื่อให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยมีความสอดคล้องกับสังคมโลกไร้พรมแดนในศตวรรษที่ 21 (กุลนิตา คำคุ้ม, 2563) ดังนั้นภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในการบริหารการจัดการสถานศึกษา ซึ่งผู้บริหารต้องผลักดันนโยบายการศึกษาให้ทันต่อเหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลงของโลก ด้วยการเตรียมความพร้อมในการพัฒนาสถานศึกษาทุกด้าน เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและสามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนไป ผู้บริหารสถานศึกษาควรตระหนักให้มีความสำคัญต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาและมีภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 กล่าวคือ ผู้นำควรมีทักษะในการบริหาร การแก้ไขปัญหาต่าง ๆ สร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ดี ให้ผู้ร่วมงานให้ความร่วมมือในการดำเนินงาน ทักษะการใช้เทคโนโลยีในการพัฒนางานและพัฒนา

องค์กร ปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลง มีความคิดสร้างสรรค์ ตลอดจนผู้นำต้องมีการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลาอย่างต่อเนื่องให้ทันเหตุการณ์ เพื่อนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จตามภารกิจของสถานศึกษา และการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยเน้นเป้าหมายที่นักเรียน มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันระหว่างสถานศึกษา ส่งเสริมทักษะพื้นฐาน ความจริง หลักการ คำถาม การแก้ไขปัญหา เตรียมความพร้อมให้กับนักเรียนมีทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 (วิโรจน์ สารรัตน์, 2556)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี เป็นหน่วยงานสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ มีหน้าที่บริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาให้มีคุณภาพและได้มาตรฐาน ทั้งนี้จากผลการดำเนินงานของแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานระยะ 3 ปี (พ.ศ. 2563-2565) พบว่า มีปัญหาคือ โดยภาพรวมผู้บริหารสถานศึกษายังมีการบริหารแบบเดิม ซึ่งควรได้รับการพัฒนาและส่งเสริมในด้านการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมใหม่ รวมถึงการพัฒนาภาวะผู้นำที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 เช่น ด้านการสื่อสาร ด้านดิจิทัล การใช้เทคโนโลยีให้คุ้มค่าต่อการจัดการเรียนรู้ เป็นต้น (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี, 2564)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี ตามความคิดเห็นของครู เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยไปส่งเสริมภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี เพื่อให้มีภาวะผู้นำในการบริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการวางแผน กำหนดนโยบาย ในการขับเคลื่อนองค์กรให้มีการพัฒนาเพราะผู้นำมีส่วนทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงได้ในทุกด้าน การมีวิสัยทัศน์ในการแก้ไขปัญหา รวมไปถึงการสร้างวัฒนธรรมให้แก่องค์กร ความสัมพันธ์ภายในองค์กรการเกิดแรงจูงใจให้สมาชิกในองค์กรนั้นมีความตั้งใจในการดำเนินงานให้ได้ตามเป้าหมาย วัตถุประสงค์ที่วางไว้

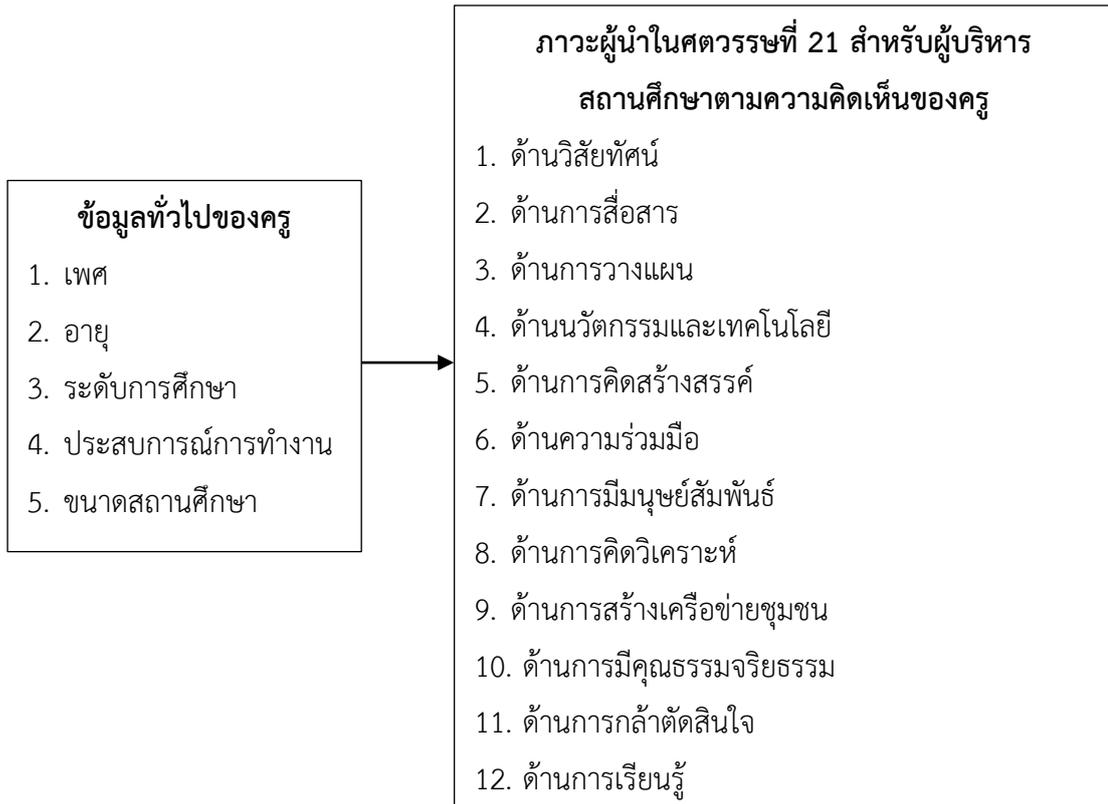
วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี ตามความคิดเห็นของครู
2. เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามข้อมูลทั่วไป

สมมติฐานการวิจัย

ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขนาดนทบุรี ที่มีข้อมูลทั่วไปต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขนาดนทบุรีแตกต่างกัน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขนาดนทบุรี จำนวน 2,029 คน จากสถานศึกษาทั้งหมด 18 โรงเรียน ประกอบด้วยโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ 8 โรงเรียน มีประชากร 1,289 คน โรงเรียนขนาดใหญ่ 5 โรงเรียน ประชากร 509 คน และโรงเรียนขนาดกลางและเล็ก 5 โรงเรียน ประชากร 231 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขนาดนทบุรี ณ วันที่ 8 มกราคม 2565)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี จำนวน 323 คน จากสถานศึกษาทั้งหมด 12 โรงเรียน ได้มาโดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของ Krejcie & Morgan (1970 อ้างถึงใน ลัดดาวัลย์ เพชรโรจน์ และ อัจฉรา ชำนิประศาสน์, 2562) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามขนาดสถานศึกษา คือ ขนาดใหญ่พิเศษ ขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก จำนวน 18 โรงเรียน ได้จำนวนโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างและจำนวนกลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ 5 โรงเรียน จำนวน 205 คน โรงเรียนขนาดใหญ่ 4 โรงเรียน จำนวน 81 คน และโรงเรียนขนาดกลางและเล็ก 3 โรงเรียน จำนวน 37 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (rating scale) 5 ระดับ โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา อายุ ประสบการณ์ทำงาน และขนาดสถานศึกษา จำนวน 5 ข้อ ลักษณะของข้อคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี ตามความคิดเห็นของครู ซึ่งประกอบด้วยข้อคำถาม 12 ด้าน ได้แก่ 1. ด้านวิสัยทัศน์ 2. ด้านการสื่อสาร 3. ด้านการวางแผน 4. ด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยี 5. ด้านการคิดสร้างสรรค์ 6. ด้านความร่วมมือ 7. ด้านการมีมนุษยสัมพันธ์ 8. ด้านการคิดวิเคราะห์ 9. ด้านการสร้างเครือข่ายชุมชน 10. ด้านการมีคุณธรรมจริยธรรม 11. ด้านการกล้าตัดสินใจ 12. ด้านการเรียนรู้ จำนวน 65 ข้อ ลักษณะของข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วน (Likert Scale)

การหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การหาคุณภาพของแบบสอบถาม ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (The Index of Item-Objective Congruence: IOC) ได้ค่าความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.67-1.00 จากนั้นนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจริงกับครูโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ หอวัง นนทบุรี จำนวน 30 คน และวิเคราะห์ค่าความเที่ยง (Reliability) โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเที่ยงทั้งฉบับเท่ากับ 0.86

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยแจกแจงความถี่ (frequency) และร้อยละ (percentage)

2. การวิเคราะห์เกี่ยวกับภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี ตามความคิดเห็นของครู โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean: \bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: SD)

3. การเปรียบเทียบภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา ด้วยการทดสอบที แบบอิสระต่อกัน (Independent t-test) จำแนกตามอายุ ประสบการณ์ทำงาน และขนาดสถานศึกษา ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) เมื่อพบความแตกต่างจึงนำมาทดสอบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วย Least Significant Difference (LSD)

ผลการวิจัย

1. ภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี ตามความคิดเห็นของครู แสดงผลดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี

ข้อที่	ภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21	\bar{X}	SD	ระดับ	อันดับ
1.	ด้านวิสัยทัศน์	4.21	0.36	มาก	11
2.	ด้านการสื่อสาร	4.19	0.35	มาก	12
3.	ด้านการวางแผน	4.25	0.39	มาก	9
4.	ด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยี	4.29	0.33	มาก	5
5.	ด้านการคิดสร้างสรรค์	4.25	0.36	มาก	8
6.	ด้านความร่วมมือ	4.29	0.38	มาก	6
7.	ด้านการมีมนุษยสัมพันธ์	4.33	0.37	มาก	2
8.	ด้านการคิดวิเคราะห์	4.24	0.40	มาก	10
9.	ด้านการสร้างเครือข่ายชุมชน	4.33	0.37	มาก	2
10.	ด้านการมีคุณธรรม จริยธรรม	4.26	0.37	มาก	7
11.	ด้านการกล้าตัดสินใจ	4.30	0.37	มาก	4
12.	ด้านการเรียนรู้	4.36	0.34	มาก	1
ภาพรวม		4.28	0.17	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้นบุรีรัมย์ ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.28$, $SD=0.17$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการเรียนรู้ ($\bar{X}=4.36$, $SD=0.34$) รองลงมา คือ ด้านการมีมนุษยสัมพันธ์ ด้านการสร้างเครือข่ายชุมชน ด้านการกล้าตัดสินใจ ด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยี ด้านความร่วมมือ ด้านการมีคุณธรรม จริยธรรม ด้านการคิดสร้างสรรค์ ด้านการวางแผน ด้านการคิดวิเคราะห์ ด้านวิสัยทัศน์ และด้านการสื่อสาร ตามลำดับ โดยภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้นบุรีรัมย์ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.19 ถึง 4.36 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ระหว่าง 0.35 ถึง 0.40

2. ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้นบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามข้อมูลทั่วไป แสดงผลดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้นบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามข้อมูลทั่วไป

ภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21	ข้อมูลทั่วไป				
	เพศ	ระดับการศึกษา	อายุ	ประสบการณ์ทำงาน	ขนาดสถานศึกษา
1. ด้านวิสัยทัศน์	.90	.00**	.00**	.00**	.00**
2. ด้านการสื่อสาร	.04*	.60	.00**	.00**	.00**
3. ด้านการวางแผน	.00**	.73	.03*	.03*	.00**
4. ด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยี	.01**	.50	.00**	.00**	.00**
5. ด้านการคิดสร้างสรรค์	.00**	.00**	.00**	.00**	.00**
6. ด้านความร่วมมือ	.68	.35	.03*	.00**	.03*
7. ด้านการมีมนุษยสัมพันธ์	.00**	.00**	.00**	.00**	.03*
8. ด้านการคิดวิเคราะห์	.00**	.01**	.00**	.00**	.00**
9. ด้านการสร้างเครือข่ายชุมชน	.02*	.00**	.00**	.00**	.00**
10. ด้านการมีคุณธรรมจริยธรรม	.34	.15	.00**	.00**	.00**

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขนาดนทบุรี ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามข้อมูลทั่วไป (ต่อ)

ภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21	ข้อมูลทั่วไป				
	เพศ	ระดับการศึกษา	อายุ	ประสบการณ์ทำงาน	ขนาดสถานศึกษา
11. ด้านการกล้าตัดสินใจ	.00**	.06	.00**	.00**	.00**
12. ด้านการเรียนรู้	.00**	.00**	.00**	.00**	.00**
ภาพรวม	.00**	.00**	.00**	.00**	.00**

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขนาดนทบุรี ตามความคิดเห็นของครู พบดังนี้

จำแนกตามเพศ พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ ด้านการวางแผน ด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยี ด้านการคิดสร้างสรรค์ ด้านการมีมนุษยสัมพันธ์ ด้านการคิดวิเคราะห์ ด้านการกล้าตัดสินใจ และด้านการเรียนรู้ ส่วนที่มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ด้านการสื่อสาร และด้านการสร้างเครือข่ายชุมชน

จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ ด้านวิสัยทัศน์ ด้านการคิดสร้างสรรค์ ด้านการมีมนุษยสัมพันธ์ ด้านการคิดวิเคราะห์ ด้านการสร้างเครือข่ายชุมชน และด้านการเรียนรู้

จำแนกตามอายุ พบว่า แตกต่างกันทุกด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกด้าน ยกเว้นด้านการวางแผน และด้านความร่วมมือ โดยครูที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี โดยให้ค่าเฉลี่ยสูงกว่าทุกกลุ่มในด้านการสื่อสาร ด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยี ด้านการคิดสร้างสรรค์ และด้านการคิดวิเคราะห์ เมื่อ

จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน พบว่าครูที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 แตกต่างกันทุกด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือครูที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 5 ปี โดยให้ค่าเฉลี่ยสูงกว่าทุกกลุ่มในด้านการสื่อสาร ด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยี

จำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่า แตกต่างกันทุกด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยให้ค่าเฉลี่ยสูงกว่าทุกกลุ่มในด้านวิสัยทัศน์ และด้านการสร้างเครือข่ายชุมชน

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย พบว่า ภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี ตามความคิดเห็นของครู มีค่าเฉลี่ยสูงสุดของภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับมาก คือ ด้านการเรียนรู้ รองลงมา คือ ด้านการมีมนุษยสัมพันธ์ ด้านการสร้างเครือข่ายชุมชน ด้านการกล้าตัดสินใจ ด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยี ด้านความร่วมมือ ด้านการมีคุณธรรม จริยธรรม ด้านการคิดสร้างสรรค์ ด้านการวางแผน ด้านการคิดวิเคราะห์ ด้านวิสัยทัศน์ และด้านการสื่อสาร ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นสิ่งสำคัญในการบริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ ผู้บริหารสถานศึกษาคือส่วนสำคัญในการสร้างความสัมพันธ์กับบุคลากรภายในและภายนอกโรงเรียน ให้ความสำคัญกับตนเอง และปรับตัวเข้ากับผู้อื่นในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม รับฟังความคิดเห็นและเปิดโอกาสให้ผู้อื่นได้ใช้ความสามารถของตนอย่างเต็มศักยภาพในศตวรรษที่ 21 เน้นรูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลาย ทั้งในรูปแบบออนไลน์และออฟไลน์และผ่านเครือข่ายเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่ทันสมัย เช่น Line, website, YouTube, Kahoot, Facebook เป็นต้น โดยเน้นการคิดสร้างสรรค์ คิดวิเคราะห์ รวมถึงการสร้างเครือข่ายชุมชนเครือข่ายผู้ปกครอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศรสุวรรณ บัญญัติชัย (2561) ศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนทวีธาภิเศก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 พบว่า ความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนทวีธาภิเศก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ประกอบด้วย ด้านความร่วมมือ ด้านความคิดสร้างสรรค์ ด้านวิสัยทัศน์ และด้านการสื่อสาร ตามลำดับ

จากผลการวิจัยที่พบว่า ค่าเฉลี่ยของภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี ตามความคิดเห็นของครู ผู้วิจัยอภิปรายดังนี้

1. ด้านการเรียนรู้ ในภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ใช้กลยุทธ์ในการจัดการเรียนการสอน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในศตวรรษที่ 21 มีการเปลี่ยนแปลงในด้านการจัดการเรียนการสอน ทั้งในรูปแบบการจัดการเรียนการสอน สื่อการสอน แหล่งเรียนรู้ ผู้บริหารจึงควรมีการส่งเสริมให้ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ ปณิธิ เจริญรักษ์ (2563) ศึกษาเรื่องแนวทางพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครู โดยผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 สุราษฎร์ธานี พบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการเป็นผู้นำวิชาการ ด้านการติดตามและประเมินผล ด้านการพัฒนาครูและบุคลากร และด้านการเป็นผู้อำนวยความสะดวก

2. ด้านการมีมนุษยสัมพันธ์ ในภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการส่งเสริมให้บุคลากรมีปฏิสัมพันธ์ที่ติดต่อกันรู้จักการปรับตัวเข้าหากัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในการ

ทำงานกับผู้อื่น สิ่งที่สำคัญ คือ การมีมนุษยสัมพันธ์ในการสร้างความเชื่อมโยงของแต่ละบุคคลซึ่งสอดคล้องกับ Dubrin (2007) ที่กล่าวว่าภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 3 ทักษะ ดังนี้

1. ทักษะทางมนุษยสัมพันธ์ ถ้าผู้นำหรือผู้บริหารเข้าใจถึงรากเหง้าของปัญหาจะสามารถแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยผู้นำต้องพยายามเท่าที่จำเป็นในการทำงานให้บรรลุเป้าหมาย ยังรวมถึงการใช้เครือข่าย การเข้าควบคุม ความรับผิดชอบ และผลลัพธ์บนความสัมพันธ์เกี่ยวกับคนเป็นส่วนใหญ่ จะต้องมีการลดความเครียดไปที่สัมพันธ์กับบุคคลอื่น

3. ด้านการสร้างเครือข่ายชุมชน ในภาพรวมและรายช้อยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ มีส่งเสริมให้มีการพัฒนาความเข้มแข็งขององค์กร ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงการจัดการศึกษาให้กับผู้เรียนในปัจจุบันจึงต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายภาคส่วน เพื่อให้เกิดการบูรณาการในการจัดการ และก่อให้เกิดประสิทธิภาพต่อการดำเนินงาน ซึ่งสอดคล้องกับ Regind (2016) ซึ่งศึกษาทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของครูใหญ่โรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในประเทศไทย ผลการศึกษาสรุปได้ว่า ทักษะภาวะผู้นำของครูระดับมัธยมศึกษาที่จำเป็นต้องมี ได้แก่ การทำงานเป็นทีม การจูงใจครู บุคลากร และนักเรียน การประสานงานกับชุมชน การสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีสำหรับครู บุคลากร และนักเรียน

4. ด้านการกล้าตัดสินใจ ในภาพรวมและรายช้อยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ กล้ายอมรับความเสี่ยง และพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้เกิดความเสี่ยงในด้านต่าง ๆ ผู้บริหารจึงต้องมีความพร้อมในการเปลี่ยนแปลงและความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ ศิริประภา อัคราภิชาติ (2565) ซึ่งศึกษาเรื่องคุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ผลการวิจัย พบว่า ภาวะผู้นำเป็นกระบวนการของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีอิทธิพลต่อผู้ใต้บังคับบัญชาก่อให้เกิดกิจกรรมหรือการเปลี่ยนแปลงเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษาที่วางไว้ โดยเฉพาะในศตวรรษที่ 21 โดยใช้การสนับสนุน ชักชวน กระตุ้น จูงใจให้บุคลากรปฏิบัติตามด้วยความเต็มใจ และยินดีที่จะให้ความร่วมมือเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติงาน และการบริหารการจัดการศึกษาในสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

5. ด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยี ในภาพรวมและรายช้อยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ สามารถนำเทคโนโลยีดิจิทัลที่มีอยู่ในปัจจุบันมาใช้ได้อย่างมีจริยธรรม โดยไม่คุกคามหรือละเมิดสิทธิผู้อื่น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเทคโนโลยีมีหลากหลาย บางครั้งอาจจริงหรือเท็จส่งผลต่อคุณธรรมจริยธรรมของสังคมได้ และละเมิดสิทธิของผู้อื่น ดังนั้นจึงต้องพึงระวังตามกฎหมายพระราชบัญญัติข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 (PDPA หรือ Personal Data Protection Act) ซึ่งสอดคล้องกับ จีระศักดิ์ ชุมภู (2564) ซึ่งศึกษาเรื่อง การศึกษาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารโรงเรียนในกลุ่ม สหวิทยาเขตสุดถิ่นไทย จังหวัดเชียงราย ผลการวิจัย พบว่า การศึกษาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารโรงเรียนใน

กลุ่มสหวิทยาเขตสุดถิ่นไทย จังหวัดเชียงราย ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการมีจริยธรรมและตรวจสอบได้ รองลงมา คือ ด้านการบริหารความเสี่ยง และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการคิดสร้างสรรค์

6. ด้านความร่วมมือ ในภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ เปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ติดตาม ผลการดำเนินงานในสถานศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการดำเนินงานในสถานศึกษาต้องอาศัยความร่วมมือจากบุคคลหลายฝ่าย เช่น เจ้าหน้าที่คอมพิวเตอร์ ห้องปฏิบัติการ เจ้าหน้าที่ฝ่ายต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับ วรปรัชญ์ หลวงโย และคณะ (2564) ที่ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ผลการวิจัย พบว่า องค์ประกอบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 มีจำนวน 5 องค์ประกอบ คือ 1) องค์ประกอบด้านเทคโนโลยีและการสื่อสาร 2) องค์ประกอบด้านวิสัยทัศน์ 3) องค์ประกอบด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ 4) องค์ประกอบด้านทักษะความร่วมมือ และ 5) องค์ประกอบด้านคุณธรรมจริยธรรม

7. ด้านการมีคุณธรรม จริยธรรม ในภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ มีจิตอาสาและเสียสละเพื่อส่วนรวมได้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในศตวรรษที่ 21 ที่มีการเปลี่ยนแปลงในด้านเทคโนโลยี การพัฒนาสื่อต่าง ๆ อย่างรวดเร็วแบบก้าวกระโดดส่งต่อการเรียนรู้ การสร้างคุณธรรม จริยธรรมในจิตใจจึงเป็นสิ่งที่สำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับ Hoyle et al. (2005) ที่กล่าวว่า ผู้นำสถานศึกษาจะต้องเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม ส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย มีความเข้าใจในความหลากหลายของวัฒนธรรม และบริหารองค์กรตามหลักธรรมาภิบาล

8. ด้านการคิดสร้างสรรค์ ในภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สามารถแก้ปัญหาด้วยวิธีการใหม่ ๆ อยู่เสมอ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในศตวรรษที่ 21 มีสิ่งประดิษฐ์ใหม่ ๆ เพิ่มมากขึ้นและมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทำให้ผู้บริหารต้องพัฒนาเทคนิควิธีการบริหารรูปแบบใหม่ ๆ ตลอดเวลา ซึ่งสอดคล้องกับ ฐนพร จันทร์มันัณ ธีรวิฑู ธาดาตันดิโชค และ ญัฐวรรณ พุ่มดียิ่ง (2564) ที่ศึกษาเรื่อง ทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาส่งต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี ผลการวิจัย พบว่า ทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ประกอบด้วย ทักษะความร่วมมือ ทักษะความคิดสร้างสรรค์ ทักษะวิสัยทัศน์ และทักษะการสื่อสาร ตามลำดับ

9. ด้านการวางแผน ในภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การวางแผนออกแบบหลักสูตรโดยยึดหลักสูตรแกนกลางเป็นสำคัญ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในศตวรรษที่ 21 มีการปรับเปลี่ยนอย่างรวดเร็ว จึงต้องมีการคาดการณ์ล่วงหน้าด้านต่าง ๆ โดยพิจารณาสภาพการเปลี่ยนแปลงด้านนโยบายการศึกษา ด้านเทคโนโลยีอย่างรอบด้านซึ่งสอดคล้องกับ นภัทวรรณ อาจกุล (2562) ที่ทำการวิจัยเรื่อง การวิจัยกับการพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา

ทัศนคติในเรื่องของการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ผลการวิจัย พบว่า การทำวิจัยทำให้มีการพัฒนาทักษะหลายด้าน ด้านแรก คือ ด้านการเรียนรู้ที่มีการวางแผนก่อนการทำงานในการเผชิญและเรียนรู้การแก้ปัญหา การคิดวิเคราะห์ คิดอย่างรอบคอบโดยใช้วิจารณญาณเป็นอย่างดีที่มีระบบระเบียบและการเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ

10. ด้านการคิดวิเคราะห์ ในภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีทักษะในการวิเคราะห์ สังเคราะห์ ควบคู่ไปกับการแก้ปัญหาที่มีเหตุผล ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในศตวรรษที่ 21 มีการเปลี่ยนแปลงในหลาย ๆ ด้าน ผู้บริหารจึงต้องมีการคิดวิเคราะห์เพื่อให้ก้าวทันโลกแห่งการเปลี่ยนแปลงและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างหลากหลายรูปแบบ ซึ่งสอดคล้องกับ มลฤดี สวนดี (2563) ซึ่งศึกษาเรื่อง ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 1 พบว่า ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ประกอบด้วย ทักษะด้านการบริหารจัดการองค์กร ทักษะความคิดวิเคราะห์ ทักษะการใช้เทคโนโลยีและดิจิทัล

11. ด้านวิสัยทัศน์ ในภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีกระบวนการดำเนินงานที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะวิสัยทัศน์ของสถานศึกษาเป็นส่วนที่สำคัญในการดำเนินงานของสถานศึกษา และเป็นส่วนในการขับเคลื่อนสถานศึกษาเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ซึ่งสอดคล้องกับ นิภาพร รอดไพบูลย์ (2565) ที่ศึกษาเรื่อง ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระแก้ว ผลการวิจัย พบว่า ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระแก้ว โดยรวมและรายด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านวิสัยทัศน์และการคิดวิเคราะห์ และด้านการคิดสร้างสรรค์

12. ด้านการสื่อสาร ในภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สามารถเลือกวิธีการสื่อสารที่หลากหลายเหมาะสมกับบุคคลในสถานศึกษา และผู้ที่ต้องการสื่อสารหรือเกี่ยวข้องได้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการสื่อสารเป็นคุณสมบัติที่สำคัญของผู้บริหารในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ภายในสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ ไกรสร เจียมทอง (2561) ที่ศึกษาเรื่อง ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ผลการวิจัย พบว่า ทักษะการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ หมายถึง ผู้บริหารสามารถสื่อสารได้อย่างชัดเจน น่าเชื่อถือ เข้าใจง่าย ทั้งการพูด การเขียน สามารถสรุปประเด็นได้ชัดเจน ถูกต้อง รัดกุม สามารถเจรจาต่อรอง นำเสนอความคิดได้ทั้งระหว่างบุคคลระดับกลุ่ม และในที่สาธารณะ สื่อสารได้ทั้งภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และภาษาอาเซียนอื่น ๆ รวมทั้งสามารถเผยแพร่และประชาสัมพันธ์

กิจกรรมของสถานศึกษาไปสู่ชุมชนและองค์กรภายนอกด้วยวิธีและช่องทางที่หลากหลายโดยอาศัยเทคโนโลยีในการสื่อสาร

ผลการเปรียบเทียบ พบว่า ภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขนาดนทบุรี ตามความคิดเห็นของครู เมื่อจำแนกตามเพศ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ ด้านการวางแผน ด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยี ด้านการคิดสร้างสรรค์ ด้านการมีมนุษยสัมพันธ์ ด้านการคิดวิเคราะห์ ด้านการกล้าตัดสินใจ และด้านการเรียนรู้ ส่วนที่มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ด้านการสื่อสาร และด้านการสร้างเครือข่ายชุมชน ส่วนด้านที่ไม่ต่างกัน คือ ด้านวิสัยทัศน์ ด้านความร่วมมือ ด้านการมีคุณธรรม จริยธรรม ส่วนใหญ่เพศชายให้ค่าเฉลี่ยสูงกว่าเพศหญิงยกเว้นด้านการวางแผน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูเพศชายรับผิดชอบด้านคอมพิวเตอร์ ห้องปฏิบัติการ ระบบ Wi-Fi มากกว่าครูผู้หญิง และจัดครูผู้ชายอยู่เวรและดูแลอุปกรณ์เทคโนโลยีมากกว่าครูผู้หญิง สอดคล้องกับ จักรพันธ์ ไชยยิ่งกฤษศิริ (2553) ที่ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 ผลการวิจัย พบว่า ภาวะผู้นำภาวะผู้นำกับการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำกับการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 พบว่า ผู้บริหารควรเป็นผู้นำที่มีลักษณะของการเป็นผู้ที่มีสติปัญญาอันเฉลียวฉลาด มีความรอบรู้ ตลอดจนเป็นผู้ที่มีไหวพริบดีในการแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์ และกล้าที่จะเปลี่ยนแปลงความคิดแบบเดิม ๆ เพื่อการพัฒนาสถานศึกษาที่มีคุณภาพ ด้านวิสัยทัศน์ พบว่า ผู้บริหารควรมีทักษะในการสร้างวิสัยทัศน์ในการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา โดยสามารถวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและบริบทของสถานศึกษาได้อย่างสร้างสรรค์และเป็นนักแก้ปัญหาได้ดี และผู้บริหารควรเปิดโอกาสและยอมรับความคิดเห็นของบุคลากรในการสร้างสรรค์ผลงานใหม่ ๆ

เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ ด้านวิสัยทัศน์ ด้านการคิดสร้างสรรค์ ด้านการมีมนุษยสัมพันธ์ ด้านการคิดวิเคราะห์ ด้านการสร้างเครือข่ายชุมชน และด้านการเรียนรู้ ส่วนใหญ่ระดับการศึกษาปริญญาตรีให้ค่าเฉลี่ยสูงกว่าระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี ยกเว้นด้านวิสัยทัศน์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้ที่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโทต้องเน้นการวางแผน การคิดสร้างสรรค์ การวิเคราะห์ในเชิงกรอบแนวคิดและตัวเลขในการจัดทำวิทยานิพนธ์และการศึกษาอิสระจึงให้ความสำคัญในด้านนี้มากกว่าครูที่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี เมื่อจำแนกตามอายุ พบว่า แตกต่างกันทุกด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกด้านยกเว้นด้านการวางแผน และด้านความร่วมมือ โดยครูที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี โดยให้ค่าเฉลี่ยสูงกว่าทุกกลุ่มในด้านการสื่อสาร ด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยี ด้านการคิดสร้างสรรค์ และด้านการคิด

วิเคราะห์ เมื่อจำแนกตามประสบการณ์ทำงาน พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 แตกต่างกันทุกด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ครูที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 5 ปี โดยให้ค่าเฉลี่ยสูงกว่าทุกกลุ่มในด้านการสื่อสาร ด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยี เมื่อจำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่าแตกต่างกันทุกด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยให้ค่าเฉลี่ยสูงกว่าทุกกลุ่มในด้านวิสัยทัศน์ และด้านการสร้างเครือข่ายชุมชน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารโดยส่วนใหญ่มอบหมายงานให้กับกลุ่มครูที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปีในด้านการดูแลจัดการระบบเทคโนโลยี เนื่องจากความถนัดในด้านการใช้คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยี ในกลุ่มรุ่น Gen Y และ Gen Z เป็นกลุ่มคนที่มีความคิดอิสระ กระตือรือร้น มีความคิดสร้างสรรค์ เชี่ยวชาญเทคโนโลยี สอดคล้องกับ สุวัฒน์ จุลสุวรรณ (2563) ที่ศึกษาเรื่อง การศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า จำแนกตามเพศ อายุ ประสบการณ์ทำงาน และระดับ การศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. ด้านการสื่อสาร โดยพบว่าค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีศิลปะในการสื่อสารข้อมูลต่าง ๆ ได้อย่างชัดเจนครบถ้วนและเหมาะสม เนื่องจากเป็นความคิดเห็นของครู ผู้บริหารจึงควรพัฒนาในด้านศิลปะการสื่อสาร โดยเฉพาะการสื่อสารผ่านเทคโนโลยีสมัยใหม่ เช่น Line, website, Facebook เป็นต้น จะต้องเน้นการอธิบายที่กระชับและเข้าใจตรงกันให้มากที่สุด เพื่อให้การสื่อสารเกิดประสิทธิภาพ
2. ด้านวิสัยทัศน์ โดยพบว่าค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สามารถดำเนินงานไปตามทิศทางเดียวกันกับวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา เนื่องจากเป็นความคิดเห็นของครู ดังนั้นผู้บริหารจึงควรให้ครูเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายเพื่อให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา
3. ด้านการคิดวิเคราะห์ โดยพบว่าค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สามารถวิเคราะห์ปัจจัยและผลกระทบที่เกี่ยวข้อง เพื่อวางแผนและพัฒนาการศึกษา เนื่องจากเป็นความคิดเห็นของครู ผู้บริหารจึงควรดำเนินการในการศึกษาข้อมูลต่าง ๆ อย่างรอบด้านเกี่ยวกับการบริหารจัดการด้านต่าง ๆ ในสถานศึกษา
4. ด้านการวางแผน โดยพบว่าค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การวางแผนออกแบบหลักสูตรความถนัดและความสนใจของผู้เรียน ผู้บริหารจึงควรมีการวางแผนการดำเนินงานร่วมกับครู เพื่อให้การดำเนินงานเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษา โดยการใช้สื่อโซเชียลและแอปพลิเคชัน
2. ควรวิจัยเกี่ยวกับการเสริมสร้างวิสัยทัศน์ในการบริหาร สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทสถานศึกษาและนโยบายของเขตพื้นที่การศึกษา
3. ควรวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21
4. ควรวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีในอนาคต

เอกสารอ้างอิง

- กุลนิดา คำคุ้ม. (2563). ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21. วิทยานิพนธ์
ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- ไกรสร เจียมทอง. (2561). ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ
มหาสารคาม.
- จักรพันธ์ ไชยยิ่งกฤษศิริ. (2553). ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของ
ข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษอุบลราชธานี เขต 3. วิทยานิพนธ์
ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.
- จิระศักดิ์ ชมภู. (2564). การศึกษาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารโรงเรียนในกลุ่มสหวิทยา
เขตสุถุถิ่นไทย จังหวัดเชียงราย. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยพะเยา
- ชัยยนต์ เพาพาน. (2559). ผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่ในศตวรรษที่ 21. กาฬสินธุ์: มหาวิทยาลัย
ราชภัฏกาฬสินธุ์.
- ฐนพร จันทร์มันน์ ธีรวัธ ธาดาทันติโชค และ ณัฐวรรณ พุ่มดียิ่ง. (2564). ทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21
ของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐ
จังหวัดสุพรรณบุรี. วารสารสิรินธรปริทรรศน์, 22(2): 205–218.
- นภัสวรรณ อัจจุล. (2562). การวิจัยกับการพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21. การประชุมวิชาการ
นำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติของนักศึกษาด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ 2 วันที่
19 มกราคม 2562.
- นิภาพร รอดไพบูลย์. (2563). ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาสระแก้ว. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยบูรพา.

- ปณิธิ เจริญรักษ์. (2563). แนวทางพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครู โดยผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 สุราษฎร์ธานี. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- มลฤดี สวนดี. (2563). ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- ลัดดาวัลย์ เพชรโรจน์ และ อัจฉรา ชำนิประศาสน์. (2562). สถิติสำหรับการวิจัยและเทคนิคการใช้ SPSS. กรุงเทพฯ: เจริญดีมั่นคงการพิมพ์.
- วรปรัชญ์ หลวงโย สันติ บุรณะชาติ โสภกา อำนวยรัตน์ และ น้ำฝน กันมา. (2564). กลยุทธ์การพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21. วารสารวิชาการและวิจัยสังคมศาสตร์, 16(2): 59-72.
- วิโรจน์ สารรัตน์. (2556). กระบวนทัศน์ใหม่ทางการศึกษา กรณีที่สะท้อนต่อการศึกษาศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ: ทิพย์วิสุทธิ์.
- ศรสวรรค์ บุญณกรณ์ชัย. (2561). ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนทวีธาภิเศก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกริก.
- ศิริประภา อัคราภิชาติ. (2565). คุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี. (2565). ข้อมูลเกี่ยวกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี. ค้นเมื่อวันที่ 8 มกราคม 2565, จาก <https://spm.nonthaburi.go.th/main/>
- _____. (2564). แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระยะ 3 ปี (พ.ศ.2563-2565). นนทบุรี: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี.
- สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา. (2557). การศึกษาไทยในโลกศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ: สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา.
- _____. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560–2579. กรุงเทพฯ: สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา.
- สุวัฒน์ จุลสุวรรณ. (2563). การศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- Dubrin, A. J. (2007). *Principles of Leadership*. South-Western: Cengage Learning.

- Hoyle, J. R., English, F. W., & Steffe, B. E. (2005). **Skill for successful 21st-century school leaders**. Maryland: Lanham.
- Regind, T. (2016). **Technology leadership: Aspiring administrators' perceptions of their leadership preparation program**. Doctoral dissertation. Kennesaw State University.